

Poštarina plaćena u gotovu

POJEDINI BROJ 1 DINAR

MALI ISTRANIN

GOD. VIII

OŽUJAK 1937

BROJ 7

Mala pošta

Mate Alfirević, Zaoštrog. Primili smo zagonetke, pa ćemo ih od zgrade do zgrade uvrštavati. Knjigu »Zgode i nezgode Kloka i Jožića« nismo izdali zato, jer se je javio premali broj pretplatnika. Značke bi vado dali izraditi, ali se bojimo, da bi i fu bio slab odaziv. Lijepo Te pozdravljamo!

Mladen Vukelić, Zagreb. Tvom prijatelju u Celje poslali smo sve dosadanje brojeve.

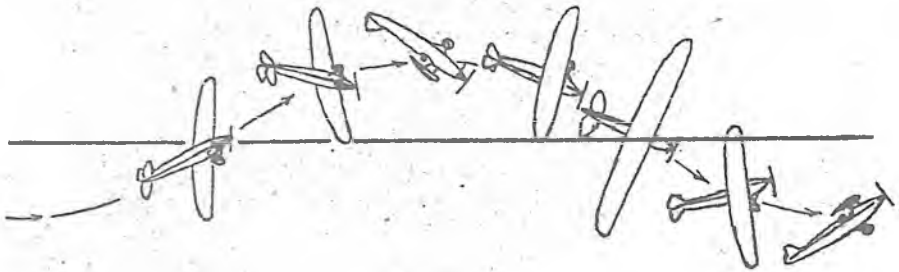
S. Malovan, Korčula. Mislim, da je pjesma kojoj prigovaraš tako dobra, da je smjela imati i devet kitica. Ili možda nije?

Evica Posavac, Kaptol. Poslali smo Vam uvezana tri godišta zajedno. Iznimno Vam ih računamo 30.— Din. Uzvraćamo srdačne pozdrave, zahvaljujući na pažnji.

Jos. Rakovšček, Celje. Pisali smo Vam opširno pismo.

Milena Vučetić, Skoplje. Poslali smo Vam sve ovogodišnje brojeve.

Jugoslavenska škola, New York City. I Vama smo poslali sve brojeve ove šk. god. Pozdravljamo sve naše male prijatelje s onkraj mora.

MALO RAZONODE

I šibice vole slatko. U jednu čistu i dobro opranu zdjelu nalijte do polovice čiste vode. Pazite na to, da ni zdjela ni voda ne budu masne. Uzmite nekoliko šibica i poredajte ih po vodi sve uokolo. Zatim uzmite jedan komadić sapuna i spustite ga na sredinu zdjelice. Vidjet ćete, kako će se sve šibice razbježati što je dalje moguće od sredine zdjele i skupit će se sasvim na rubu zdjele. Zatim uzmite komadić šećera pa ga spustite na sredinu zdjelice u vodu. Sve će šibice brže bolje doplivati na sredinu zdjele k mjestu kamo ste spustili šećer. Pokušajte i osvjeđočit ćete se, da i žigice vole šećer.

MALI ISTRANIN

GOD. VIII ZAGREB, OŽUJAK ŠKOL. GOD. 1936/37 BR. 7

Uskrsni zeko

Dugouhi ujak zeka
ide izdaleka.
Prošao je gore mnoge,
izranió noge.
Kod patuljka duge brade,
kog nitko ne znade,
u kućici usred gaja
šarao je jaja.

Šarao je jaja plava,
zelena ko trava,
jošte žuta i crvena
srebrom posrebrena.
Sad košaru punu ima
jaja na plećima.
I dok selo tiho sniva
on djeću dariva.

Gabrijel Cvitan

Pisanica

Koka je na gnijezdo sjela,
Opet jedno jaje snijela,
I stala je istog časa
Kokodakat iza glasa.
Nadaleko glas se čuje,
Cijelo selo odjekuje:

»Amo, djeco, amo, snaje!
Išarajte koki jaje!
Neka bude pisanica
Lijepa kao šaren-tica,
Ko u sanji i u priči,
Da se koka njome diči!«

Šime Fučić

Proljeće u šumi

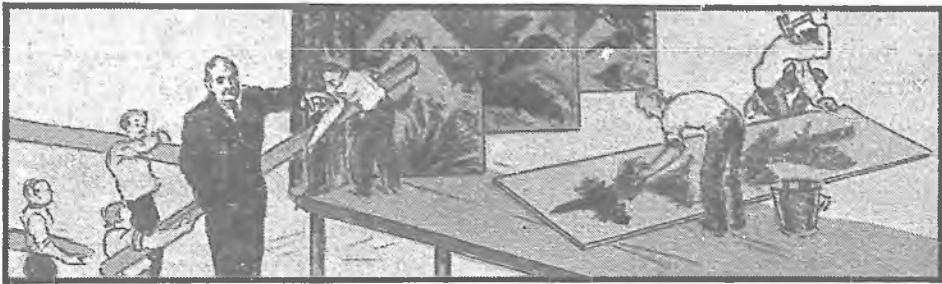
Oživjela
šuma cijela ...
Lišće mlado probija se ...
Mlada trava
iznikla je:
i zeleni šuma sva se.

Kos, skačući
po šipražju,
raduje se i fićuka ...
Carić, zeba,
češ'jugarka
i crvendać već zvižduka.

Osulo se
svjetlost sunca.
Sve se sjaji: lišće, trava.
I kroz lišće
probija se,
pa s' na travi poigrava.

Ljubo Brgić

Mimićev verglec

Malom su Mimiću bile ravno tri godine, kada je prvi puta javno nastupio. Prijatelji njegovog oca okupljahu se u nekakvom diletantskom društvu neobična naziva »Emhakade«, koje bi od vremena do vremena priređivalo po koju predstavu, pa je tako i mali Mimić već u trećoj godini života, a da sam nije znao ni kako, ni zašto, bio dovučen na pozornicu, da odigra svoju »ulogu«. Neki njegov kum, koji je također bio u tom društvu, pa si umišljao da je tobože pismeniji nego drugi, skrpario je nekakvu komediju u koju je uvukao i jedno dijete, a ulogu tog djeteta trebao je da odigra baš Mimić.

Taj je datum u Mimićevu životu postao sudbonosan. Ne možda zbog njegovog vanrednog glumljenja, ni zbog »uloge« koja bi bila snažna i jaka (u svemu je sadržavala dvije riječi), nego zbog male jedne igračke, koju je te večeri dobio na poklon.

Teta Olgica, jedna od članica toga društva, donijela mu prije predstave, da ga udobrovolji, mali jedan »verglec«, nalik na mlinac za kavu i neposredno mu ga, prije nego što je stupio na pozornicu, turnula u ruke. Mimić okrene ručku i ima što čuti: Dlin, dlan, dlon — dlin — dlin — dlin, dlan — dlon. — Iz igračke su izlazili glasovi savršenog blagoglasja, oponašajući i zvonjavu zvonova prvostolne crkve i veselo cilinkanje drevnog Lotrščaka sa Griča i muklo udaranje klepka na kravamama, kad se večerom vraćaju s paše i brujanje orgulja u crkvi sv. Blaža, i sve, sve... Svi su topli i ugodni zvuci, što ih je Mimić ikada čuo, bili sadržani u onih pet-šest nota, što bi ih iz igračke izvukao svaki put, kad bi zaokrenuo ručku...

— — — »Dlin — dlan — dlon — dlin — dlin — dlin — dlin — dlon — dlan...« odzvanjao je na pozornici njegov mali verglec, ljudi su mu pljeskali, tete i tetice ga zaokupile, ali se on nije obazirao ni na koga. Nasmijana lica i blistavih crnih očica okretao je ručku i uživao u notama koje je izvlačio, a koje su dirale najnježnije strune njegove dječje duše i stvarale u njoj čitave orkestre, koje nitko drugi nije čuo, nego on sam duboko u svojoj nutrini...

I mali je verglec bio od tada uvijek uz njega. Kad na večer sve uspavanke mamine ne bi pomogle, verglec je učinio svoje. Oni mali nevidljivi zvončići zaigrali bi, poskočili pred njegovim duševnim očima, objesno se kotrljajući i praveći svakojake ludorije. I Mimić bi u čas utihnuo, zanio se i nasmijana lišca zaplovio u carstvo sanja...

»Mora da je glazben naš Mimić«, kazivala bi dobra njegova mama ocu, koji je, vječno nemiran, jurio za poslom, u borbi za život. I nije se varala. Onaj je verglec otkrio Mimićevu ljubav k glazbi. Bilo je to ne samo prvo glazbalo, koje je dobio u ruke, nego je to bio tajanstveni drug njegov, koji mu je u časovima osame — jer Mimić je bio jedina — nadoknađivao i braću i sestrice, kojih nije imao i drugove i roditelje, koji su ga, u borbi za život, morali često ostavljati sama.

Kad je odrastao, trčkarao bi izvan grada po livadama i šumama i osluškivao glasove zemlje i prirode. Gore u Remetama svirali bi tamburaši, iz šume se javljala kukavica, po lugovima se dozivali slavulji i kosovi, tamo u polju visoko se pod nebom krilila i pjevala ševa... Svi su se ti glasovi slijevali u veičanstvenu pjesmu, koja je brujala u dnu Mimićeve duše. A on bi onda izvadio svoj mali verglec i zavrtio prečku: Dlin — dlan — dlan, a dječakovo bi se lice raširilo u blažen i sretan osmjeh...

Mimić je »glazbeni talenat«, govorili su svi. A on je to i bio... Pošao je u glazbeni zavod i bio odličan dak. Zatim je pošao u svijet. Premali su mu postali i Zagreb i Hrvatska. — Postao je slavan i ime mu se pronijelo daleko izvan domovine. Nekoliko je puta prešao u trijumfu preko Oceana. Ispod njegovih prstiju nicali su zvuci, kakve svijet nije prije nikada čuo. Najveće pozornice svijeta otimala su se o njega. I kad bi se pojavio onako garav, jedar, blistavih očiju i nasmijana lica, pa dirnuo u strune iz kojih je izvlačio dušu, po ogromnim kazalištima kao da bi prohujala bura, oluja, vihor... Ljudi bi čas plakali od ganuća, čas urlali od oduševljenja... Koliko su ga puta na ramenima iznijeli zažareni, mahnuti, opijeni glazbom, koju je jedino on bio kadar donijeti... A on, kad bi se u sitne ure s velikih proslava i gospodskih večera vraćao kući, sjeo bi na krevet, otvorio kovčeg i izvadio iz njega jedan mali stari verglec i počeo bi lagano, lagano okretati ručku....

Dlin — dlan — dlan, oglasili bi se iz igračke stari zvuci veselih zvona. Pred njegovim bi se očima opet zaredala mila lica iz djetinstva. I ono vječno nježno djetinje lice dobre tete Olgice i ono tete Mire i tete Milke i tete Dragice i kume i kuma i strica Franca, koji ga je zafrkavao i svih, svih onih dobrih ljudi, koji su se u onoj njegovoj dalekoj maloj domovini oko njega u djetinjstvu skupljali i kratili si časove igrajući u svojoj Embakade. Zabrujili bi akordi davno čuvenih zvona prvostolne crkve zagrebačke, čulo se cilinkanje drevnog Lotrščaka sa Griča, ozvali bi se glasovi tamburaša iz Remeta, kukavica, slavuja, ševa i kosova iz lugova i vinograda pitome okolice zagrebačke.

Sve ga je to daleko više zanosilo nego burni pljesak i prolom ove opijene svjetine....

Jednoga dana stiže mu brzojav. Majka mu je bila na umoru. Zvala ga je, da ga još barem jedamput vidi. Njega, svoga slavnog i velikog sina. —

Otputovao je u domovinu. U kovčegu je i opet bio spremljen mali verglec...

Kad je ugledao vrške prvostolne crkve zagrebačke oči mu se zalile suzama. Uvijek je isti taj njegov Zagreb. Niknulo je još nekoliko tisuća kuća, grad se proširio sve do Save, popeo se malo i pod zagrebačku goru, ali stari je Grič i Lotrščak na njemu ostao isti, vitki se tornjevi katedrale nijesu promijenili. Kao iz mora dizali su se iznad crvenih krovova još uvijek isti tornjevi svetoga Blaža, Svetoga Marka, Svetoga Ivana, franjevački i isusovački... Do uha mu dopre onaj uvijek jednako mekan i slatki zagrebački »kaj«, kojega nikakvi doseljenici nijesu mogli istisnuti.

Majku je našao u krevetu. Bila se jako postarala. Ne toliko od godina, koliko od briga. Još je uvijek bila lijepa, ali je izgledala strašno umorna — kad ga je ugledala raznježila se i podjetinjila. On je još uvijek bio onaj njezin mali nestašni Mimić, koji je trčkarao po dvorištu, skakutao oko tamburaša u Remetama, uvijek sa svojim verglecom u rukama.

A on, kao da je pročitao njene misli. Htio je i opet biti onaj mali njezin nestašni Mimić. Otvorio je kovčeg i izvadio iz njega svoj stari verglec. Sjeo je do njenog kreveta i s mnogo je ljubavi u očima promatrao dobru staricu majku. A onda zavrti ručku igračke.

Dlin — dlan — dlon... zaigraju zvuci zvonova, nestašno, živo, poigravajući i skakućući.

— Joj — naš stari verglec još imaš, Mimić moj«, blaženo će majka, a one njezine vječno lijepe oči, zakrijese se ushićeno.

Zvonio je verglec i igrao... Majka se smiješila, a Mimić je gledao sav raznježen. I poigravali se zvončići, donoseći u sobu radost proljeća — glase prirode i zemlje, uspomene davno zaboravljene, pjesmu nekadašnje Emhakade, pjesmu djetinjstva i lijepe mladosti...

Majka se smirila i usnula...

Mimić je još uvijek okretao ručku, verglec je igrao uspavljujući staricu nina-nana, onako isto kako je nekad uspavljivao Mimića pod ovim istim krovom, u ovom istom krevetu...

Svirao je verglec, a mama je nasmiješena, spavala: spavala za-
uvijek...

E. R.

Kraljevićeva smrt

Mali je kraljević teško bolestan. Na umoru je...

U svome krevetu od čipaka, bjelji od jastuka na kojima leži, počiva zatvorenih očiju. Svi misle, da spava. Ali ne: mali kraljević ne spava... Okreće se k svojoj materi i videći je gdje plače govori joj:

— Gospodo kraljice, zašto plačete? Mislite li vi doista, da ću ja umrijeti?

Kraljica hoće da odgovori. Jecanje joj ne da.

— Nemojte plakati, gospodo kraljice! Vi zaboravljate, da sam ja kraljević i da kraljevići ne mogu da umru tako...

Kraljica jeca još jače i mali se kraljević počinje plašiti.

— Ah, reče on, ja ne ću da me smrt uzme, i ja ću umjeti da je spriječim, da dođe doвле... Neka smjesta ovamo dođe četrdeset vrlo snažnih kopljanika, da čuvaju stražu oko naše postelje!... Neka stotina najvećih topova stoje dan i noć pod našim prozorima gotovi da planu vatrom... Teško smrti, ako se usudi, da nam se približi!

Da bi učinila po volji kraljevskom djetetu, kraljica dade znak. Ubrzo zatim ću se u dvorištu tutnjava velikih topova, a četrdeset visokih kopljanika s kopljima u ruci rasporedaše se uokolo po sobi. To su stari vojnici sa sijedim brkovima.

Mali kraljević zapljeska rukama ugledavši ih. On poznaje jednoga između njih i zove ga:

— Ivane! Ivane!

Vojnik prilazi jedan korak k postelji.

— Veoma te volim, stari Ivane... Daj da vidim tvoju staru sablju. Ako bi smrt htjela, da me uzme, ti ćeš je ubiti, je li da hoćeš?!

— Da, gospodaru...

I dvije suze skotrljaju se niz vojnिकove preplanule obraze.

U tom času svećenik priđe malome kraljeviću i dugo mu govori tihim glasom pokazujući mu raspelo. Mali ga kraljević sluša vrlo začuđeno, zatim mu iznenada upade u riječ:

— Ja potpuno razumijem to, što mi govorite, gospodine svećeniče, ali zar ne bi moj prijatelj Josip mogao da umre mjesto mene, ako mu dam za to mnogo novaca?

Svećenik nastavlja govoriti tihim glasom i mali kraljević izgleda sve začuđeniji. Kad svećenik svrši, mali kraljević progovori s velikim uzdahom:

— Sve to, što mi govorite, odveć je tužno, gospodine svećeniče. Ali jedno me tješi: što ću i gore, u raj u zvijezda, opet biti kraljević... Ja znam, da mi je dobri Bog rođak i da ne će propustiti da postupa sa mnom prema mome činu.

Zatim doda okrećući se prema materi:

— Neka mi donesu moje najljepše haljine, dolamu od bijelog hermelina i obuću od kadife. Hoću da se prikažem anđelima i da uđem u raj u odijelu kraljevićevu. I po treći put svećenik se naginje nad maloga kraljevića i dugo mu govori tihim glasom. Ali kraljevsko mu dijete usred govora ljutito upade u riječ:

— Pa to onda — biti kraljević — nije ništa...

J ne hoteći ništa više da čuje mali se kraljević okrene k zidu i gorko zaplače.

Upoznao je da smo pred Veličanstvom Božjim svi jednaki. I kraljevi i siromasi...

(Po francuskom)

NARODNE PITALICE

1. Što kroz prozor u sobu ide, ali ga ne razbije?
2. Što fali jednoj cipeli, kad ju postolar dogotovi?
3. Maleno, okruglo, iz tamnice u tamnicu skače i cijeli svijet obiđe?
4. Odozgo drveno, odozdo gvozdено, a po sredini mesnató, što je to?
5. Ide pop planinom, ogrnut je slaninom?
6. Nema ga ni na nebu ni na zemlji, ni u vodi, ni u ognju, nego je u malom vrču?
7. Dva sina i dva oca uhvatiše tri zeca i na svakoga dode po jedan. Kako to?
8. Gdje se najskuplje prodaje voda?
9. Sjedilo dvoje brkatih, oboje repatih i jedno se drugog bojalo. Što je to?
10. Kad je konj najteži?

(Odgovore vidi na str. 105)

Proljeće se bliža

Zimska noć pri izmaku zime. Duboka tama. Nebo bež ijedne zvijezde. Tišina kao u grobu. Stojim uz prozor i zurim u bjelinu snijega. Odjednom, začujem nekakav sušan pred prozorom. Nagledam se. Ništa. Zamalo, i jači šuštanj. Prisluhnem bolje. To kanda nekakvo šaputanje. Razabirem tihe riječi:

»Družel!« šapnu neki tihi glas.

»Čujem,« odvrća neki još tiši.

»Osjećam u sebi život,« ponavlja onaj prvi.

»I ja kanda,« odvrća drugi.

»Eto, osjećam kako mi mezgra počima kolati i sve navire na površinu.«

»Meni također.«

Osluškujem bolje i napinjem vid, ali pred prozorom nema nikoga. Razmišljam, tko bi to mogao šaputati!

Dosjetim se. Pričala mi jednom baka, da na izmaku zime i bilje šapuće svojim nemuštim jezikom.

Dobro, ali koje bilje to šapuće? I, dosjetim se! Pred prozorom se nalaze: slabašan drijenak i grm jorgovana. Prvi s lijeve, a drugi s desne strane pozora.

Sada znam: jači šapat je drijenov, jer dolazi s lijeva, a slabiji jorgovanov, jer dolazi s desna.

Prisluhnem bolje, a šapat se nastavi:

»Osjećam dah starca Juga.«

»I ja.«

»Pazi, za čas, dva i dunuće jače!«

»Hoće, družel.«

»A zatim, nagrnuće veće oblačine.«

»I prosipiti kiša.«

»I okopniti snijeg.«

»I prosjati sunce.«

»I otjerati studen.«

»I, granuti proljeće!«

»Proljeće, — proljeće!« zašušti jačedrijemak i nastavi: »Prije li-
»Proljeće, — proljeće!« zašušti jače drijenak i nastavi: »Prije li-
»A ja, nabubriti pupove, da za dan, dva zatim prolizam i za-
zelenim se.«

»Alaj veselja!«

Dalje ne čuh ništa. Zaglušna neka huka »hu, hu, huuuuuu, fiju, jujuju, huhu!« zahuči, potrese stablima, lupne o prozore i zavrne oko kuće.

Prestraših se i odmaknem od prozora.

Osluškujem što je to. Kad tamo, zapuhnuo i zavija južnjak.

»Biće kiše«, ozva se s vratiju otac.

I, dan, dva, tri zavijalo i hukalo jugo, a sipila kiša i otopila snijeg.

Ukaže se nabubrela zemlja, a bujice grnule odasvuda. Zatim pro-
sjalo sunce i grije milo, toplo.

Prilazim drijenu i gledam: iskočili cvjetni pupovi, a jorgovan
lisni, pa se oba nekako ponosno uspravili i, čini mi se, čujem gdje
šapéu:

»Dolazi proljeće, dolazi!«

»Nestade zime!«

»Nestade, hi, hi, hi!«, kanda oba zbore i vesele se.

Ljubo Brgić

Š A L A

Jurić u školi. Učitelj se ljutio u školi i grdio Jurića, što ne uči.
A Jurić ga samo mirno gleda i gleda.

»Što me tako gledaš?« upita ga učitelj ljutito.

»Ah, mislim si, da ne bih želio biti u vašoj koži!« odgovori mirno
Jurić.

»A zašto?« iznenađeno će učitelj.

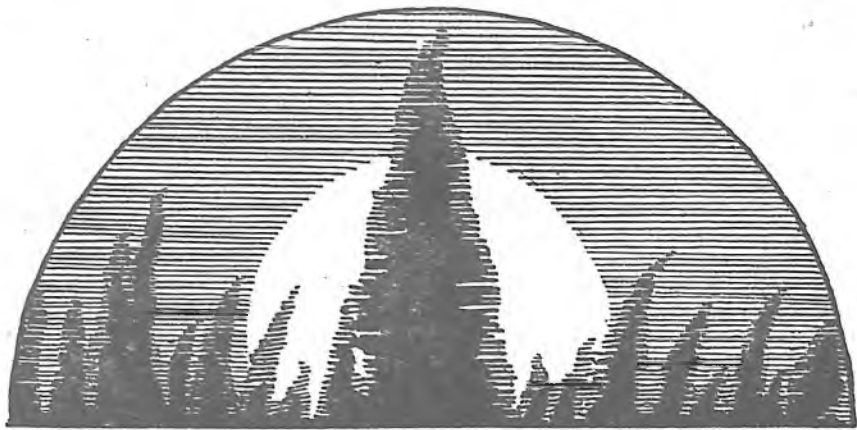
»Zato, jer bi mi bila prevelika,« mudro će Jurić, a sva škola prasne
u smijeh.

NARODNE PITALICE

Odgovori na Narodne pitalice

(sa str. 103)

1. Sunčane zrake.	6. Slovo »r«
2. Druga cipela.	7. Bili su: djed, otac i sin.
3. Novac (dinar).	8. Kod gostioničara, koji ju prodaje
pod cijenu vina.
4. Konj osedlan i potkovan.	9. Pas i mačka.
5. Oblak.
kitila moje grane.	10. Kad ti stane na nogu.

Kako je nevjerovani Toma ipak povjerovao

Dok je još Gospodin hodao po svijetu, došao je nekoć sa svojim učenicima do jedne pustinje. Čitav su dan hodali, a na večer su posjedali oko hladnog izvora. Umorni su bili i gladni, ali su i njihove torbe bile jednako tako prazne kao i njihovi želuci. Tada uzdahne sveti Petar: »O, mnogo bih dao za komad kruha!«

Isus mu milo odgovori: »Segni u torbu, Petre!«

Petar segne u torbu i izvuče iz nje velik komad bijeloga kruha. Svi se začude i kliknu: »Bijeli kruh!«...

»To je nemoguće,« reče sveti Toma, koji je vrlo tešok vjerovao.

»Pa okusi ga ako ne vjeruješ«, nasmiješi mu se Gospodin, a Toma odlomi velik komad kruha, okusi ga i nije ga se mogao dosta nahvaliti.

Na to će jedan od učenika: »Bilo bi dobro kad bi uz kruh imali još i riba«.

»Isprazni svoju torbu«, reče mu Isus, a kad ju je on ispraznio ležao je pred njim veliki kup lijepih svježih riba. I opet su se svi začudili:

»To je nemoguće,« reče sveti Toma, koji je vrlo teško vjerovao.

»Pomiriši ih, ako ne vjeruješ reče mu Gospodin, a Toma uze jednu ribu, pomiriše je i utvrdi da je uistinu svjež. Ali sveti Jakov uzdahne: »A što će nam ribe, kad nemamo ni zdjele ni ulja, da bi ih ispekli!«

Nije pravo ni dorekao, a već je bila među njima široka zdjela puna vrelog ulja. Svi se začude i kliknu: »Vrelo ulje?!«

»Što? Vrelo, a bez vatre? Ne? Ne! Toga ne vjerujem!« opet će sveti Toma.

»Opipaj ga, Toma, ako ne vjeruješ«, nasmiješi mu se Isus.

»Ne, radije vjerujem« odgovori Toma, a svi mu se učenici veselo nasmiju.

Ferdo Plemić

Sirena

Jedrenjača »Lovran« usidrena je uz obalu. Donila je lovranski kostonj, poznat na daleko i široko pod imenom »marona«. Brod je iskreao svoj tovar, pa se sada mornari odmaraju na palubi. Stariji šute i puše, a mlado se mornarče, »mali« od broda, razglagoljalo o mornarskim zgodama i nezgodama, kô da je već preplovilo pola svijeta, a onamo je najviše bilo do duždevih Mletaka. Priča »mali«, da je vidio i »Sirenu«.

— Ma jesi li, Ivo, tako ti vesla? — hoće stariji okošti mornar, zagasite puti.

— Jesam »Sirenu«, pravu »Sirenu«. Glava joj je kô u žene, a peraje kô u ribe, i pjevala je. Ja sam je slušao na krmi... nikad takove pjesme. I zvala me je, da pođem s njome.

— Pa zašto nisi pošo?...
— Nisam eto... sjetio sam se mame, a u moje mame su milije i bolje oči nego li u nje. I da su bile u »Sirene« mamine oči, ja podoh sigurno za njom u morske dubine...

— Evala ti, Ivo, ti si pravo momče i postaćeš čovjek od oka — potrepta ga po ramenu stari morski vuk Frano.

Tako je. Neka se sakriju sve tuđe »Sirene« ispred rodene majke.

R. Katalinić-Jeretov.

Gospodin i tele

Lord Abington, moćni gospodar čitave oksfordske okoline sa nebrojeno imanja, jašio je jednoga dana cestom. Putem sretne dječaka, koji je na užetu vodio poveliko tele.

Tele je bilo jako i nemirno, kao da je znalo, da ga badava nijesu odvojili od matere i, da ga vode na zaklanje, a snaga dječaka slaba. Ipak ga je dječak svladavao, držeći uže obim rukama.

Kada se lord Abington približio, dječak upre svom snagom i pridržava tele te, ovo, morade stati.

Zaustavivši tele, zagleda se otvorenih ustiju u lorda, koji bijaše kicoški odjeven, a konjska orma pozlaćena.

Prišavši mu, lord ga zapita:

»Poznaješ li me?«

»Poznam«, odgovori dječak.

»Kako se zovem?«

»Lord Abington.«

»Zašto onda ne skineš šešir predamnom?« zapita lord ljutito.

»Ja, ja bih se rado otkrio«, odvrati dječak, »ali bih vas molio, da mi dotle pridržite tele.«

Lord Abington se zasrami i odjezdi, ne rekavši ni bijele.

Po engleskoj smješici: Ljubo Brgić

NAŠI MLADI SARADNICI

Na natječaj raspisan uz sliku u posljednjem broju našeg lista poslali su nam svoje sastavke ovi naši mladi suradnici:

Mladen Vukelić, Zagreb — Antun Franculić, Pleternica — Milan Barišić, Koprivnica, Ivan Jurković, Ogulin — Jovan Gutić, Metković — Nevenka Predragović, Narta — Slavica Bistrović, Bednja — Davor Rogutić, Kraljevica — Emil Kalinić, Koprivnica — Stjepan Tkalec, Bjelovar — Ivanka Bačić, Orehovica — Celestin Katunar, Sušak — Dušan Mihelić, Daruvar — Anka Tomlinović, Nova Gradiška.

MOJ SAN

Sanjao sam čudan san,
da sam mali patuljan.

Mjesečina lijepo sja
po krovu sam hodo ja.

Na krov sam se popeo
mjesecu se čudio.

Al gle jada iznenada
mačak me za hlače hvata

Pa me nosi amo tamo,
na kraj krova došo samnom

Kada sam se probudio
sav u znoju ja sam bio

Antun Franculić, Pleternica

VELI STRAH MALOGA PAJACA

Igral se j' pajaco
V kamari z dičinun
Najedanput spaze
Strašnu životinju.

Životinja skoči
Ravno na pajaca
Svi su zavriskali
Od veloga straha.

Pajaco se j' jako
Prestrašil od tigra
Ma to je bil mačak,
Ki se rado igra.

Beštija pograbi
Pajaca za gaće
Na krov ga odnese
A pajaco plače

Bilo j' jako škuro
Misec slabo sviti
A pajacu glava
Priko krova visi

Kad se j' mačak dosta
Po krovu natekal
Pušéal je pajaca
Pa j' onda utekal.

Pajaco j' pal na glavu
Bilo j' vele strke
Ma mu niš ni bilo
Aš je bil od krpe...

Davor Rogutić, Kraljevica

Donosimo dva sastavka, koji su po našem mišljenju najoriginalniji. Stigio je još i drugih radova, ali ti su bili tako dobri, da ne vjerujemo, da su ih djeca sama napisala, pa prema tome ne dolaze uopće u obzir.

A SADA EVO I TREĆEG NATJEČAJA:

Izmislite najzgodniji naslov i složite najljepšu pripovijest ili pjesmicu.

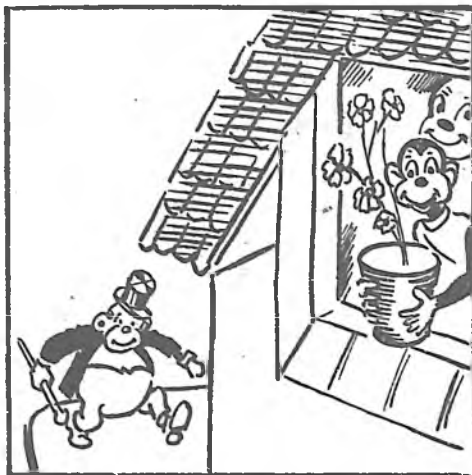

Klok i Flok

Majmun Flok ima imendan. Istina u nijednom ga kalendaru nijesmo mogli naći, ali kad on kaže, da mu je na dan 13. ožujka imendan, mi ne možemo nego da mu povjerujemo. Vjeruju mu i Klok i gospa Flokovića, pa zašto mu ne bismo vjerovali i mi?

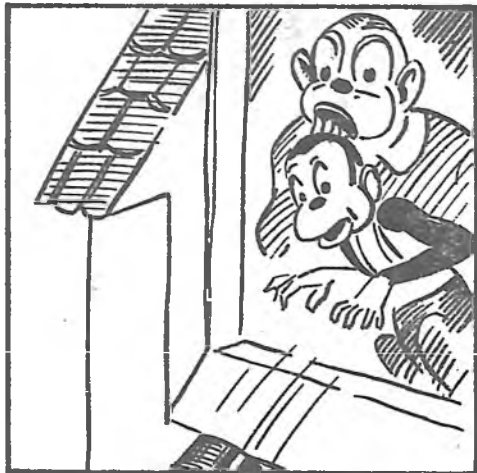
Uparadio se Flok, navukao na se nekakve kockaste hlače, obuo nalaštene cipele, preko trbuha napeo debeli lanac, na glavu natukao svijetli cilindar, što ga je našao ne-

gdje u smeću, u ruku uzeo štap i odšetao se u grad, nakinduren ko paun.

Kod kuće su međutim gospa Flokovića i Klok pravili velike pripreme kako će da taj dan što dostojnije da proslave. Gospa je Flokovića ispekla kolače, a Klok je u susjednom vrtu ukrao vrtljaru veliki lonac s cvijećem i spremao se da ga pokloni Floku, kada se o podne vrati na objed.

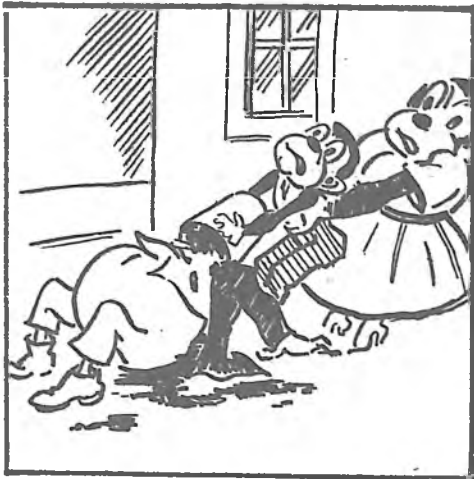
I zaista Flok se je vratio točno kad je odzvonilo podne. Znao je on,

da će danas imati kod kuće gospodski objed, pa se stoga i požurio tako. A Klok i Flokovića iščekivali su ga na prozoru, da ih ne bi iznenadio.

»Ha, ide«, usklikne Klok i odskoči s prozora, pograbivši lonac s cvijećem, što je bio na prozoru, pa da će ga unesti u kuću i stojeći pred vratima dočekati i pozdraviti Floka. Al u zao čas! Kako je pograbio lonac krivo ga dohvatio i lonac mu se omakne iz ruke, pa tres ravno na ulicu, kamo drugamo nego baš Floku na glavu!

Flokova je glava istina tvrda, ali takvom udaru s nebesa nije ni ona mogla odoljeti. Dobivši lonac na glavu Flok se srušio na zemlju ko kladu. Sjajni je njegov cilindar bio zgnječen ko harmonika, a njemu se sve zavrtilo u glavi i nikako nije mogao doći k sebi. Valjao se neko vrijeme po zemlji, ne mogav ustati, a onda nemoćan klone.

Klok vidjevši što je uradio skoči niza stepenice, da mu pomogne, a gospa Flokovića za njim, lamajući rukama.

Jedva ga jedvice nekako podigli na noge, a on se sav omamljen od udarca samo njihao. Ali Klok je upotrebio svu svoju rječitost, da ga razveseli, održao mu je takvu čestitku, kakve još nikada prije nije čuo, i na koncu mu pružio cvijet bez lonca, a Flok se raznježio i razblažio tako da je zaboravio sve boli.

Kakvi su da su ipak se ovi naši majmuni međusobno vole! Pa ako se kad i posvade oni se brzo i pomire...

RAZNO

Vrabac prodavač novina. U Budimpešti pred kolodvorom imala je jedna prodavačica novina pripitomljenog vrabca, koji je neprestano skakutao oko njezinog kioska i svojim čivkanjem i lepršanjem svraćao pozornost ljudi na svoju gazdaricu. Sasvim je razumljivo, da je uslijed toga njegova gazdarica prodala najviše novina, na čemu su joj ostali kolporter (prodavači novina) bili nemalo zavidni. Jedan od njih bio je tako zloban, da joj je vrabca neki dan ubio.

Sat koji govori imadu u Parizu, a u posljednje vrijeme i u Ženevi (u Zürichu. To zapravo i nije sat, koji bi se moglo nositi u džepu, nego ga se čuje samo kroz telefon. Tko želi znati koliko je točno sati nazove telefonom broj 16 i čuti će glas koji mu svakih deset časaka točno na sekundu govori koliko je sati. U posljednje vrijeme uveo je takovo davanje vremena i glavni grad Nizozemske Haag.

Dječji vlak. U Rusiji pustiti će se u promet 26 električnih vlakova, koji su namijenjeni samo za djecu i u kojima se odrasli uopće ne mogu voziti. Ti vlakovi služiti će djeci za zabavu i pouku. Imat će svoje male kolodvore, skladišta i tunele, uopće će biti izgrađeni sasvim kao i vlakovi za odrasle. U pojedini vagon moći će stati 40 djece. Djeca će biti i vlakovođe i mašinisti i skretničari i kondukteri. Najdulja pruga toga dječjeg vlaka biti će u Stalinsku. Biti će duga 7 kilometara. Vožnja na tim vlakovima biti će za djecu pravi užitek.

Divan pozdrav. Od 5. do 8. stoljeća bio je u Francuskoj uobičajen čudan način pozdravljanja. Kad je netko htio iskazati drugome svoje poštovanje, iščupao si je vlas s glave i podao mu je. Taj je običaj potekao od franačkog kralja Klodviga, koji je na taj način htio pokazati svoje poštovanje prema odličnim i vrlo zaslužnim muževima. Taj su običaj poprimili uskoro i njegove dvorjanici, a naskoro i sve drugo plemstvo u državi, tako da se je taj način pozdravljanja sačuvao punih 300 godina. Pitanje je samo, kako su pozdravljali čelavi ljudi!

Pčelarstvo u Njemačkoj. U Njemačkoj su u posljednje vrijeme na veliko stali gojiti pčele. U samom gradu Ulmu imade danas preko 1200 pčelara.

Ne solite previše! Znameniti liječnici kažu da mi hranu previše solimo. Svakome je čovjeku potrebno najviše 5 grama soli dnevno, a potroši je obično 20 do 30 grama. Mnoga jela kao slanina, sir, kobasice, itd. već su sam po sebi dovoljno slana, a ipak ih mi još solimo. U svakoj litri naše krvi imade 5 grama soli, a više je krv nikako ne podnosi. Ako jedemo više soli nego što nam je potrebno moramo piti i više vode nego što treba. Naše tijelo uslijed toga postaje tromije, a pritisak krvi se povećava i čovjek prebrzo stari.

Dvokolica (bicikl) koji leti. Jedan je Madžar izumio dvokolice pomoću koje može letjeti po zraku. Bicikl imade sa svake strane po dva platnena krila. Prvo je dugo 8 m, a drugo 1 i po metra. Straga imade jedno sasvim malo krilo, koje služi kao kormilo. Na sredini je sasvim obično sjedalo kao na biciklu, pod njim pedali, koji su spojeni sa krilima. Počnemo li tiskati pedale krila se stanu gibati, a cijeli se bicikl zajedno s vozačem diže lagano u vis. Kažu da može letjeti u visini od 3 do 4 m 250 do 300 metara, a nato se opet spusti na zemlju. Nakon toga valja dakako iznova opet tjerati nogama pedale da se može čovjek opet dignuti i letjeti.

.....

Želite li čuti zvonjavu velikog zvona prvostolne crkve? Na jedan konac privežite običnu kuhinjsku žlicu, ali točno na sredinu konca. Krajeve konca utisnite prstima svaki u jedno uho. Držeći glavu nagnutu naprijed udarajte žlicom lagano o nogu od stola. Čuti ćete jaku i silnu zvonjavu, kao da grmi najveće zvono prvostolne crkve.

Povećalo, koje vas ništa ne stoji. Povećalo ili leća stoji obično mnogo novaca. A ja ću Vas evo naučiti, kako ćete si sami napraviti povećalo, koje vas ne će koštati niti jedne pare. Uzmite komad staniola, kojim je obično omotana čokolada, dobro ga palcem izgladite, da ne bude grub, ali pazite da ga ne poderete. Na to ga jednom iglom probušite, ali tako da rupica bude sasvim okrugla i da ne bude hrapava. Rupica neka je široka dva do tri milimetra. Na tu rupicu pustite da kapne kap vode. Pokušajte onda gledati kroz tu kap vode odnosno kroz tu rupicu i vidjet ćete da je to savršeno povećalo.

Zašto? Zašto?

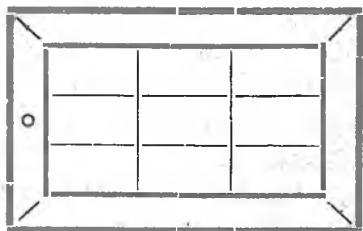
Zašto su indijski slonovi mnogo jeftiniji nego afrički? Zato jer se indijskog slona mnogo lakše ukroti i nauči svakojakim majstorijama. Afrički slon naprotiv vrlo se teško priuči životu među ljudima, a ni podneblje mu izvan Afrike nikako ne prija. Zato ga i tako rijetko vidamo po cirkusima, gdje su u glavnom izvježbani samo indijski slonovi. Prema tome im je i cijena nejednaka. Afrički slonovi, koji su vrlo rijetki stoje 150.000 dinara komad, a indijskog slona može se kupiti već za 60.000 dinara.

Zašto zimi pada lišće sa nekog drveća? Zato jer svaka studen priječi razvitak života. Čak i ljudi rastu u glavnom samo po ljeti, dok rast čovjeka u zimi miruje. Isto je tako i s nekim životinjama, koje preko zime uopće ni ne jedu, niti se miču, nego spavaju zimskim snom. Tako šišmiš, medvjed i t.d. Isto tako rade i neke vrsti drveća. To drveće zimi jednostavno prestane disati i spava zimskim snom. Znamo, da drveće diše kroz lišće, a kad zimi prestane disati to lišće postane suvišno, ostane bez života i hrane, uvene, posuši se i pada na zemlju.

Zašto kažu da su Srbi ispalili prvi hitac u svjetskom ratu. Zato, jer je Srbin Mihajlo Milojković, rođen u Beogradu, u noći od 28. srpnja 1914. vodeći kao narednik jednu srpsku patrolu uz rijeku Savu prvi odapeo hitac prema jednoj austrijskoj patroli. S austrijske strane odgovoriše mu kišom taneta. Sutradan je započelo bombardiranje Beograda. Svjetski rat bio je objavljen.

ČAROBNA PAČETVORINA

Od slogova:

KA, KA, ME, NIK, NJE, NJE,
RA, RA, ŠI

složi vodoravno i uspravno iste riječi!

PREMETALJKA

Pastir je izgubio jarca; odlutao mu. Tražeći ga naide na putokaz. Poveseli se i pode kuda mu napis na ploči pokazuje. Napokon stigne u neki grad. U koji? — Eno mu ime na putokazu!

REBUS

T J B
T P T J E J B M B A
T J B T

»F-e«

ZAGONETKE I ODGONETKE

Odgonetke zagonetki iz broja 6.

1. Šabac, Kotor, Oblak, Lopov, Avala.
2. Drina, Mura, Kupa, Ibar, Dunav, Odra Krka, Vrbas.
3. Vodoravno: Kanarinac, san, opadati, anis, raka, ponor, voda, om, mirim, sos, bura, iva, ona, aspirini, skot, kec, tik, časak. Okomito: as, na, ana, nos, ap, car, da akov, ta, pratioe, od, rasa, kosa, krik, imat, most, spi, ik, bič, una, ris, sk.
4. mišolovka.

Ispravno su odgonetali: Stjepan Tkalec, Bjelovar — Davor Rogutić, Kraljevica — Dragutin Kaldi, Daruvar — Ivan Jurković, Ogulin.

»Mali Istranin« izlazi jedamput mjesečno. — Pretplata iznosi 12 dinara na godinu. — Pojedini broj stoji 1 dinar. — Za inostranstvo dvestruko. Uredništvo i uprava nalaze se u Boškovićevoj ulici br. 20. — Telefon 59-31. Vlasnik, izdavač i odgovorni urednik: Ernest Radetić, Zagreb, Boškovićeva ulica 20. — Tiskara C. Albrecht (P. Acinger), Zagreb, Radićeva ulica 26. Za tiskaru odgovara: Petar Acinger, Zagreb, Gundulićeva ulica 22a.